

Miejsce na naklejkę z kodem szkoły

**ARKUSZ PRÓBNEJ MATURY
Z NOWINAMI
HISTORIA
POZIOM ROZSZERZONY**

CZAS PRACY 180 MINUT

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 30 stron (zadania 1 – 30). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**LUTY
2015**

Za
rozwiązanie
wszystkich
zadań 50
punktów

Kod
zdającego

--	--	--

Materiał źródłowy do zadania 1.

„Po dostarczeniu im zwłok, pokazują tym, co je dostawili, drewniane wzory trupów, zupełnie naturalnie pomalowane, i mówią, że najstarszy jest sposób, w jaki zabalsamowano owego boga. (...) Po oczyszczeniu jamy brzusznej i przepłukaniu jej winem palmowym (...) wycierają rozartymi wonnościami. Wreszcie wypełniają brzuch czystą rozartą mirrą, cynamonem i innymi wonnościami – prócz kadzidła ofiarnego – i znowu go zaszywają. Uporawszy się z tym, wkładają zwłoki do natrytu i trzymają w ukryciu przez dni siedemdziesiąt; dłużej nie wolno balsamować.”

/Herodor, Dzieje, w: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych. Starożytność i średniowiecze I*, Toruń 2004., s. 21./

Zadanie 1. (0-1)

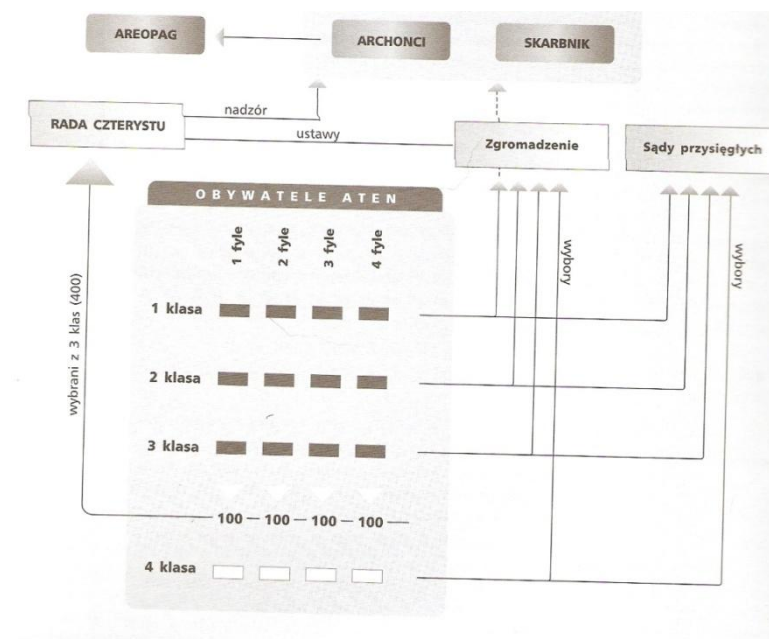
- a) Podaj nazwę zastosowanej techniki zachowania zwłok oraz państwo, w którym ją udoskonalono w starożytności.

.....
.....

- b) Wyjaśnij dlaczego zachowanie zwłok było ważne dla mieszkańców tego państwa.

.....
.....

Materiał źródłowy do zadania 2.

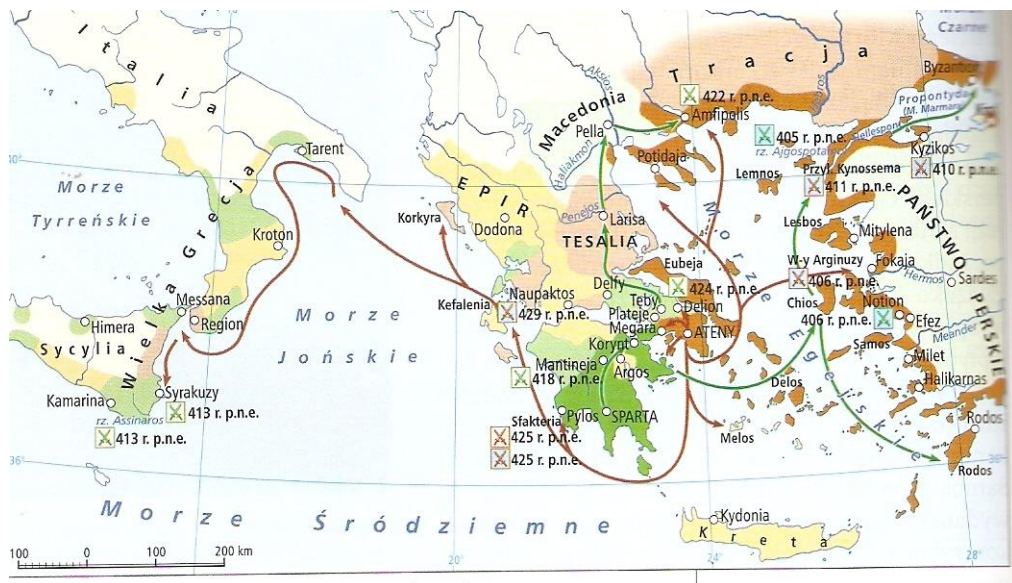
/R. Antosik, E. Pustuła, C. Tulin, *Matura 2010. Historia*, wyd. Operon, s.106./

Zadanie 2. (0-1)

Wskaż reformatora, który wprowadził przedstawiony w źródle system ustrojowy oraz podaj wiek, w którym jego reforma miała miejsce.

.....

Materiał do zadania 3.

Związek Morski:	kampanie:
Ateny	→ atenińskie
sojusznicy Aten	→ spartańskie
Związek Peloponeski:	bitwy lądowe zakończone zwycięstwem:
Sparta	X 426 r. p.n.e. Aten
sojusznicy Sparty	X 418 r. p.n.e. Sparty
państwa czasowo sprzymierzone ze Spartą	bitwy morskie zakończone zwycięstwem:
państwa neutralne	X 406 r. p.n.e. Aten
	X 407 r. p.n.e. Sparty

/R. Kulesza, K. Kowalewski, *Zrozumieć przeszłość. Starożytność i średniowiecze*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2013, s. 128./

Zadanie 3. (0-2)

a) Podaj nazwę konfliktu, który ilustruje mapa.

.....

b) Wymień dwa skutki tego konfliktu dla świata greckiego.

.....

Materiał źródłowy do zadania 4.

„ W zasadzie był to ustrój monarchiczny, ale tak zmodyfikowany, że był do przyjęcia dla ludzi, którym drogie były instytucje republikańskie. Władca był bowiem nie królem, lecz pierwszym obywatelem (princeps). „Cezar” – tak brzmiał jeden z jego formalnych tytułów – obwieścił, że jest potomkiem nieżyjącego dyktatora i imperatorem, tzn. głównodowodzącym armią rzymską. Senat przyznając mu tytuł „Augustus” potwierdził tym samym, że obywatel ów posiadał jedyny w swoim rodzaju prestiż i szczególne wpływy w państwie. Władza princepsa była podobna w tym do królewskiej, że opierała się na lojalności, przede wszystkim armii, wobec niego samego, jego rodziny i potomków (naturalnych bądź adoptowanych). Osoba princepsa była wysławiona i rozślawiona przez tzw. kult cesarski, tj. zbiór ceremonii, wykorzystujących formy religijne do wyrażania i wpajania ludziom lojalności wobec władcy. Jednocześnie „augustus” sam postępował tak, aby nie wykraczać poza zakres działania różnych konstytucyjnych stanowisk, przyznanych mu przez senat, które, wzięte każde z osobna, miały republikańskie precedensy. Poza tym stopniowo podejmował kroki zmierzające do podniesienia swojej pozycji, dzięki czemu nie drażnił opinii publicznej, zwłaszcza senatorskiej. W 27 r.p.n.e. otrzymał władzę prokonsularną w prowincjach Galia, Hiszpania i Syria, co dało mu dowództwo nad ogromną częścią armii rzymskiej. Jego prokonsularna „auctoritas” była większa niż jakiegokolwiek innego namiestnika prowincji. W roku 23 p.n.e. otrzymał władzę trybuna ludowego, zaś w roku 19 p.n.e. nadano mu prawdopodobnie uprawnienia konsula, co upoważniało go do wprowadzania reform administracyjnych w Rzymie i w Italii. Wszystkie te stanowiska razem wzięte stanowiły konstytucyjną podstawę władzy cesarskiej. Formalnie przyznawał je senat, który dzięki temu zapewnił sobie udział, przynajmniej teoretycznie, w wyborze cesarza.”

/W. Liebeschuetz, Wczesne cesarstwo rzymskie, w: Tenże, Dzieło Augusta – pryncypat, Warszawa 1991, s. 132./

Zadanie 4. (0-2)

Na podstawie materiału źródłowego i wiedzy własnej rozstrzygnij czy ustrój Rzymu za panowania Oktawiana Augusta można określić mianem „komedii republiki”. W uzasadnieniu podaj minimum 2 argumenty.

.....

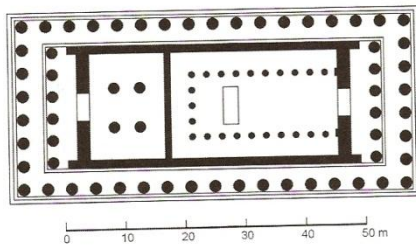
.....

.....

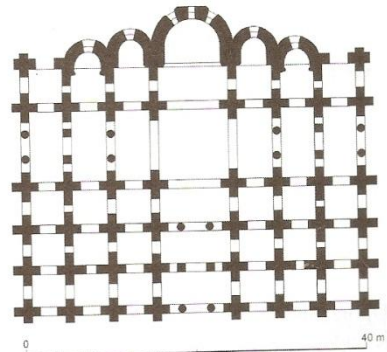
.....

.....

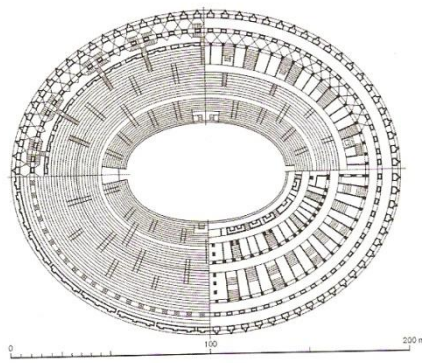
Materiał źródłowy do zadania 5.

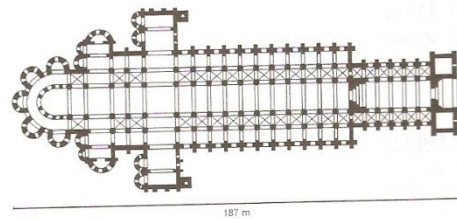
A

B

C

D

Zadanie 5. (0-1)

Na podstawie prezentowanych w źródle planów budowli wskaż te, które są charakterystyczne dla budowli średniowiecznych.

.....

Materiał źródłowy do zadania 6.

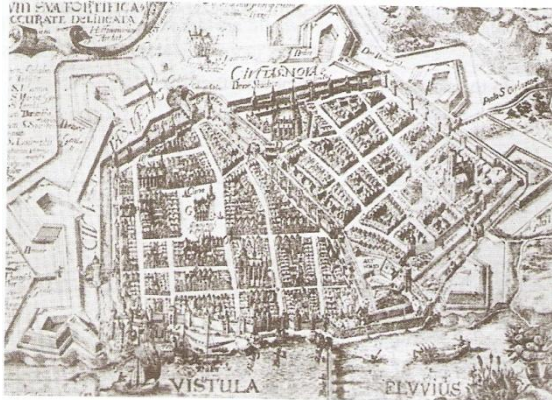
/źr. www.wsip.com.pl/

Zadanie 6. (0-1)

Na podstawie mapy wymień nazwy 3 ludów, do których w średniowieczu wyruszały misje chrystianizacyjne z Polski.

.....

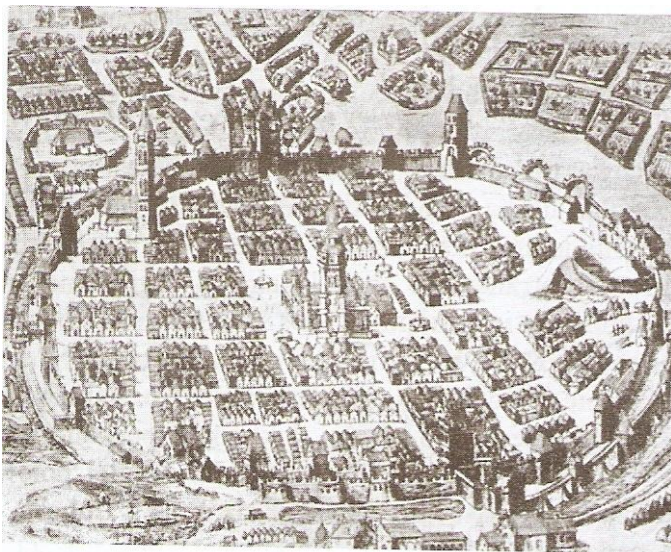
Materiał źródłowy do zadania 7.

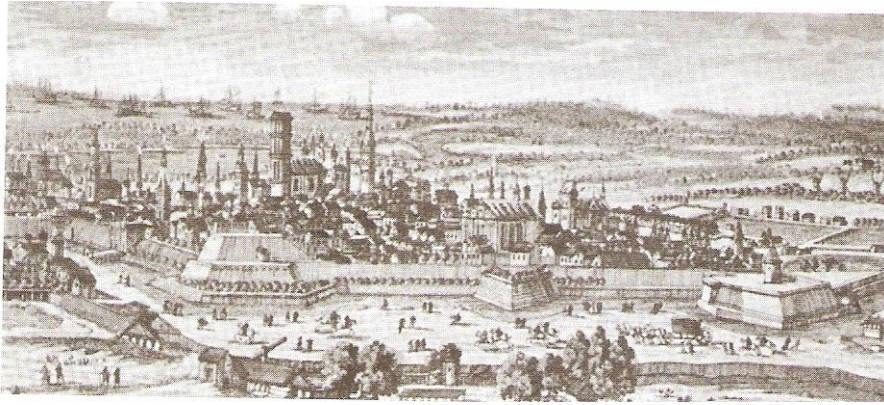
A

B

C

D

Zadanie 7. (0-2)

Rozpoznaj plan średniowiecznego miasta i uzasadnij swój wybór, podając 2 argumenty.

Średniowieczne miasto:

Argumenty:

.....
.....

Materiały źródłowe do zadania 8 i 9.

Źródło A

„ Królowa [Hrothilda, żona Chlodwiga, która była chrześcijanką] nie przestała namawiać małżonka, aby Boga prawdziwego poznał i porzucił pogaństwo. Atoli w żaden sposób nie można go było do tej wiary nakłonić, aż wreszcie raz przyszło do wojny przeciw Alamanom, podczas której zmuszony był koniecznością przychylić się do tego, co przedtem uparcie odrzucał. Stało się zaś to w ten sposób, że przy starciu się obu wojsk padały obficie trupy i wojsko Chlodwiga poczęło szybko topnieć. Ten widząc to, podnosi oczy ku niebu i, dręczony w sercu, do łez wzruszony i skruszony tak modli się: „Jezusie Chrystusie, o którym Hrthilda powiada, że jesteś synem prawdziwego Boga, który uchodzisz za przynoszącego pomoc tym, którzy są w nieszczęściu, i udzielasz zwycięstwa pokładającym w Tobie ufność, powołując się na sławę Twojej mocy, gorąco pragnę uwierzyć Ci i w imię Twoje wychrzcić się, jeżeli mi udzielisz zwycięstwa nad tymi nieprzyjaciółmi, jeżeli doświadczę Twojej mocy, którą o Tobie głoszą ludzie, od Twego imienia nazwani. Wzywałem bowiem wielu bogów, ale ci nie przychodzą z pomocą swoim wyznawcom. Ciebie teraz wzywam, pragnę w Ciebie uwierzyć, byłem tylko uwolnić się od wrogów moich.” Skoro to powiedział, Alamanowie zaczęli cofać się i zwracać do ucieczki. Gdy bowiem spostrzegli, że król ich w bitwie zginął, poddali się Chlodwigowi, mówiąc: „Błagamy, by więcej lud nie szedł na zatracenie; do Ciebie już należymy”. A ten, ukończywszy wojnę, upomniał naród, i powróciwszy [do domu] po nastaniu pokoju, opowiedział królowej, w jaki sposób przez wezwanie imienia Chrystusa osiągnął zwycięstwo. Stało się to w 15. roku jego panowania [496 r.]”.

/ Grzegorz z Tours, *Historia Francorum* /

Źródło B

„Mieszko objąwszy księstwo zaczął dawać dowody zdolności umysłu i sił cielesnych i coraz częściej napastować ludy [sąsiednie] dokoła. Dotychczas jednak w takich pograżony był błędach pogaństwa, że wedle swego zwyczaju siedmu żon zażywał. W końcu zażądał w małżeństwo jednej bardzo dobrej chrześcijanki z Czech, imieniem Dąbrówka. Lecz ona odmówiła poślubienia go, jeśli nie zarzuci owego zdrożnego obyczaju i nie przyrzeknie zostać chrześcijaninem. Gdy zaś on [na to] przystał, że porzuci ów zwyczaj pogański i przyjmie sakramenta wiary chrześcijańskiej, pani owa przybyła do Polski z wielkim orszakiem [dostojników] świeckich i duchownych, ale nie pierwiej podzieliła z nim łożę małżeńskie, aż powoli a pilnie zaznajamiając się z obyczajem chrześcijańskim i prawami kościelnymi, wyrzekł się błędów pogaństwa i przeszedł na łono matki – Kościoła.”

/Gall Anonim, Kronika polska /

Zadanie 8. (0-1)

Na podstawie źródeł A i B oceń i uzasadnij rolę kobiet w procesie chrystianizacji średniowiecznych państw.

.....
.....
.....

Zadanie 9. (0-1)

Na podstawie źródła B i wiedzy pozaźródłowej wymień przyczynę przyjęcia chrześcijaństwa przez Mieszka I podaną w źródle B i oceń jej prawdziwość.

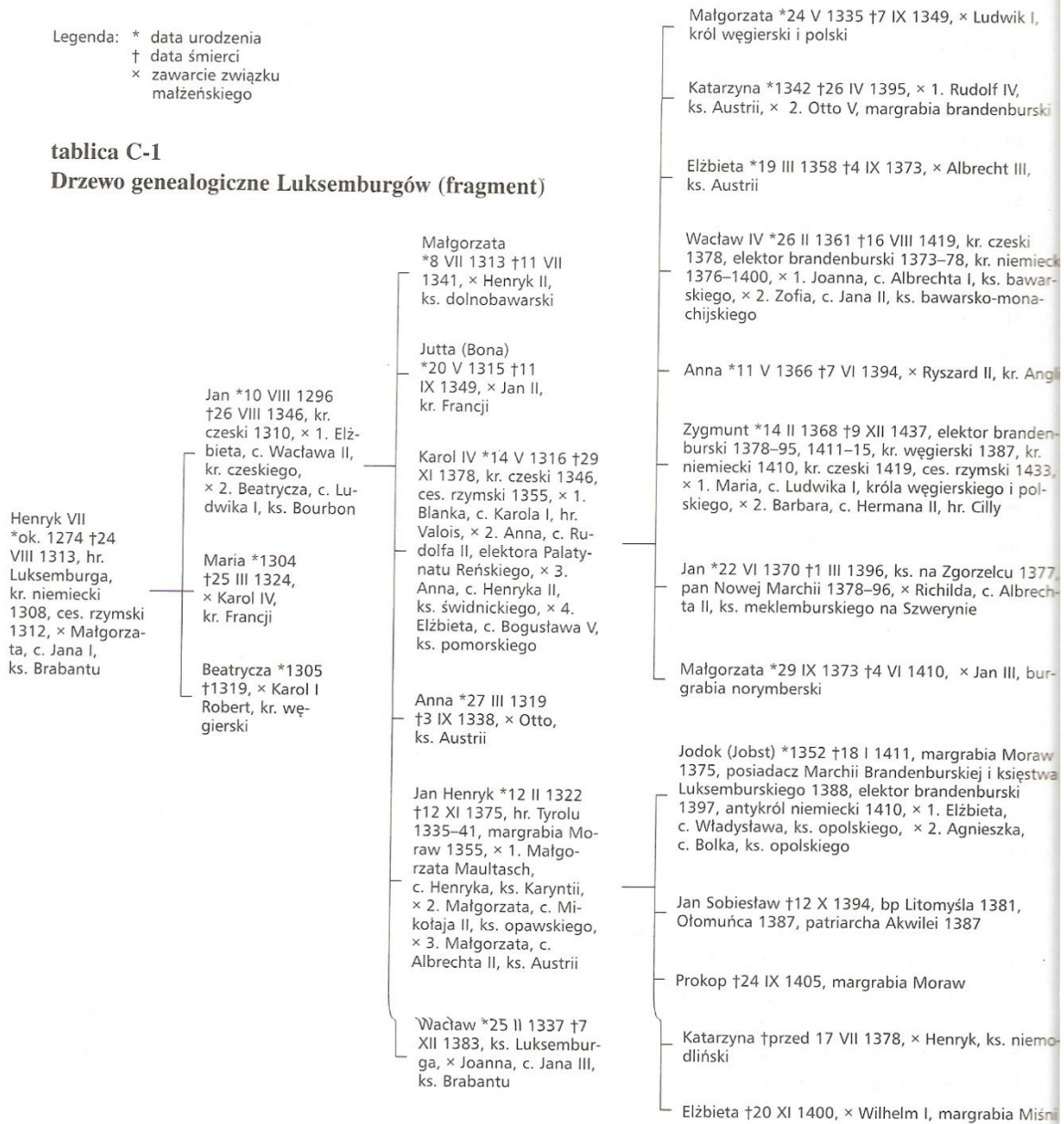
.....
.....
.....

Materiał źródłowy do zadania 10 i 11.

za: *Genealogia. Tablice*, oprac. W. Dworzaczek,
Warszawa 1959 (z modyfikacjami)

Legenda: * data urodzenia
† data śmierci
× zawarcie związku
małżeńskiego

tablica C-1
Drzewo genealogiczne Luksemburgów (fragment)

/ www.wsip.com.pl/

Zadanie 10. (0-2)

Na podstawie tablicy C-1 wskaż Luksemburga, który wysuwał roszczenia do korony polskiej w XIV w., uzasadnij ich podstawy i sposób rozwiązania problemu przez stronę polską.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11. (0-1)

Który z Luksemburgów był jednocześnie królem Czech i Węgier? Na jakiej podstawie objął tron węgierski?

.....
.....
.....

Materiał do zadania 12.

„Po wybraniu czasu i miejsca, król uwiadamia starostów przez szlachtę każdego powiatu o czasie, miejscu i materyjach przyszłego sejmu, każąc jej wybrać deputowanych z zupełnym pełnomocnictwem stanowienia wraz z senatem w sprawach publicznych. Szlachta zbiera się wtedy po swych ziemiach i powiatach na zjazdy zwane partykularne, na których posłów wybiera.[...]. Król wyrozumiawszy myśl senatorów, podaje od siebie nazajutrz każdy przedmiot do dalszego roztrząśnienia, o czym wszystkim naradza się senat czasem w przytomności posłów, czasem w ich nieobecności. Król zapytuje wtenczas o zdanie posłów, którzy wprzód już naradziwszy się o wszystkim w swej izbie, odpowiadają w krótkości przez swego marszałka [...]. Król dawniej stanowił o wszystkim za zgodą senatu, posłowie ziemscy nie byli w innym celu wzywani na sejm, tylko aby imieniem szlachty zezwolili na podatek, do żadnej zaś innej rady przypuszczani nie byli. Lecz odkąd herezja rozwolniła więzy posłuszeństwa szlachty, posłowie nabrali takiej śmiałości, przywłaszczyli sobie taką władzę, że na kształt rzymskich trybunów nie dopuszczają przejść żadnemu prawu, na które by się wprzód nie zgodzili, grożąc prawu zapadłemu bez ich zezwolenia szlachta posłuszną nie będzie, dlatego król i senat chcąc co postanowić starają się zjednać wprzód na to przywolenie posłów, którzy dawniej żadnego prawie nie mieli znaczenia.”

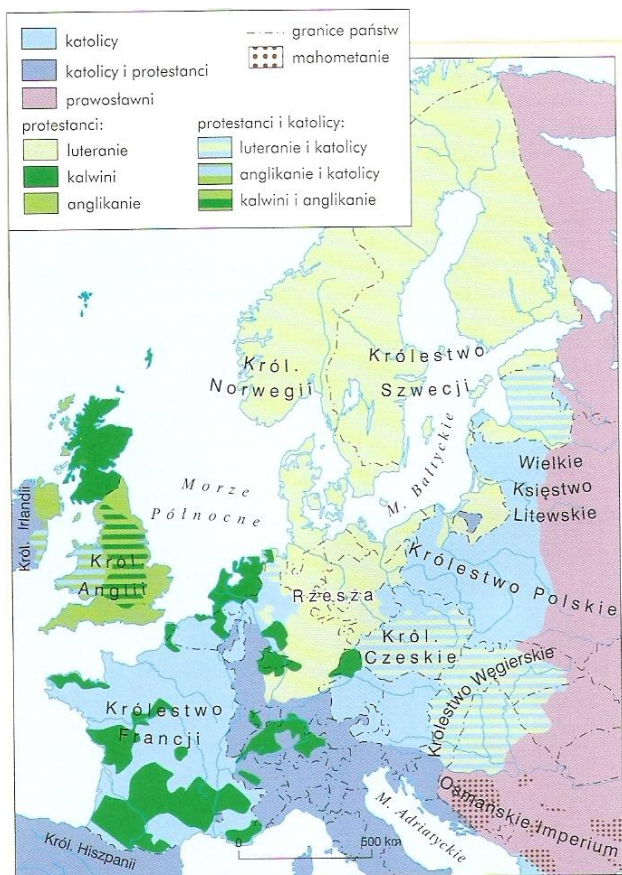
/Fulwiusz Ruggieri o sejmie polskim za czasów Zygmunta II Augusta w: *Wiek XVI-XVIII w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. Lenard, Warszawa 1997, s. 98-99./

Zadanie 12. (0-1)

Podaj nazwę i rok przywileju szlacheckiego o którym mowa w podkreślonym fragmencie źródła.

.....

Materiał źródłowy do zadania 13.

/R. Antosik, E. Pustuła, C. Tulin, *Matura 2013. Historia*, wyd. Operon, s.197./

Zadanie 13. (0-2)

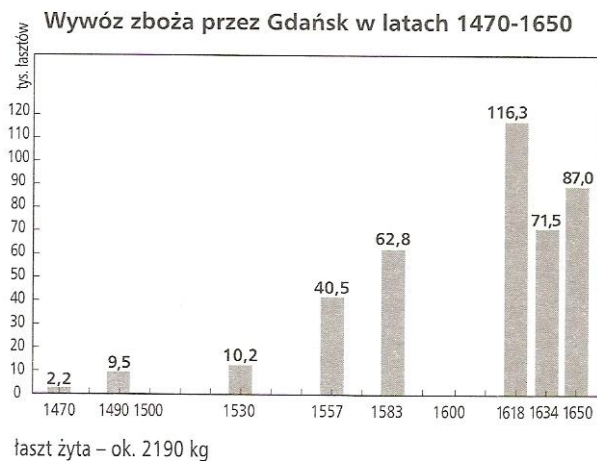
Na podstawie mapy wymień 2 skutki reformacji.

.....

.....

.....

Materiał do zadania 14.

Zadanie 14. (0-2)

- a) Wskaż okres, w którym ilość wywożonego zboża wzrosła najbardziej i określ przyczynę tego zjawiska.

.....
.....

- b) Wyjaśnij dlaczego w XVII w. ilość wywożonego zboża zaczęła spadać?

.....
.....

Materiał źródłowy do zadania 15.

„Ponieważ stwierdzono na podstawie doświadczenia, że urząd króla o władzy skupionej w rękach jednej osoby jest w tym narodzie oraz w Irlandii niepotrzebnym ciężarem i niebezpieczeństwem wolności, pewności i interesu publicznego narodu, że władzy i prerogatywy królewskiej używano przeważnie gwoili ujarznienia poddanych i uczynienia z nich niewolników, że z natury rzeczy każda osoba wyposażona w taką władzę usiłuje we własnym interesie wzmocnić ją kosztem słusznej wolności ludu, a własną wolę i potęgę wynieść ponad prawo, by stosownie do swej chęci ujarzmić całe królestwo, przeto postanawia się na mocy władzy niniejszego parlamentu, że żadna osoba nie będzie nadal piastować ani wykonywać urzędu króla.”

/ T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych, czasy nowożytne 2*, Toruń 2004, s. 14./

Zadanie 15. (0-1)

Podaj nazwę urzędu, jaki został ustanowiony w Anglii w miejsce monarchy oraz imię i nazwisko osoby, która ten urząd objęła.

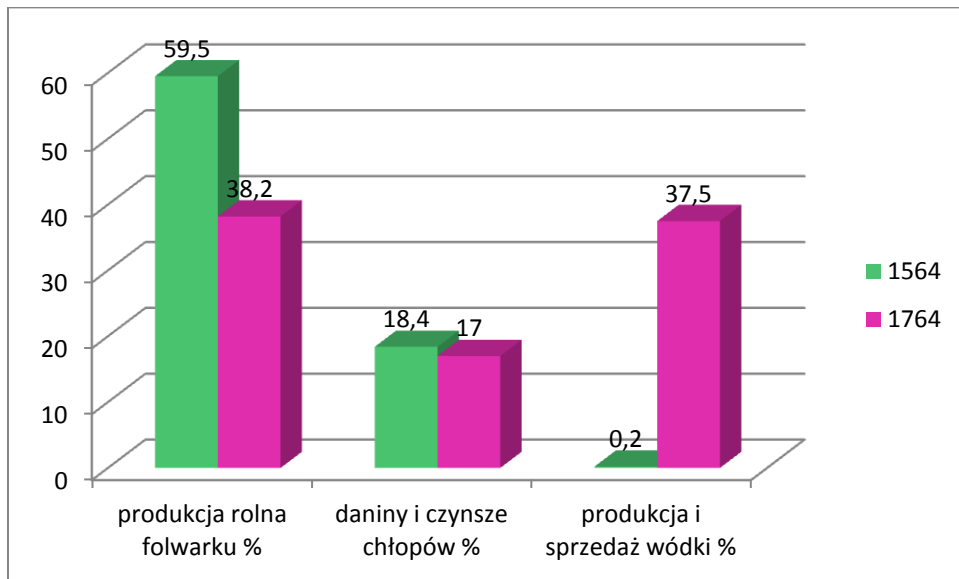
Nazwa urzędu:

.....

Imię i nazwisko osoby pełniącej urząd:

Materiał źródłowy do zadania 16.

Dochody wielkiej własności ziemskiej w Rzeczypospolitej w 1564 i 1764 r.

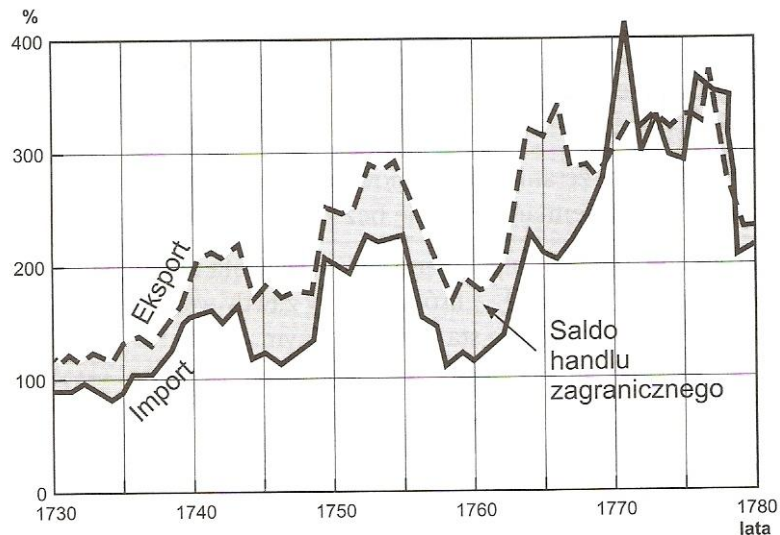
Zadanie 16. (0-1)

- a) Porównaj udział produkcji rolnej w XVI i XVIII w. w strukturze dochodów wielkiej własności ziemskiej, a następnie wyjaśnij przyczyny przemian w strukturze dochodowej tej własności w XVIII w.

.....
.....
.....

Materiał do zadania 17.

Bilans handlowy Francji w latach 1730-1780.

Zadanie 17. (0-2)

Wskaż w której połowie XVIII w. bilans handlowy Francji był ujemny, a następnie podaj po 1 przyczynie i 1 skutku tego zjawiska.

.....

.....

.....

Materiał do zadania 18 i 19.

„ Czym jest stan trzeci? – Wszystkim.

Czym był on dotąd w życiu polityczny? – Niczym.

Czego żąda? - Być czymś.

(...) na stanie trzecim opierają się sprawy publiczne w 19/20 części (...) stan trzeci jest obciążony tym wszystkim, co w rzeczywistości jest ciężarem – i wszelkimi służebnościami, od których uchyla się stan uprzywilejowany. Dobrze płatne i zaszczytne stanowiska są obsadzane wyłącznie przez członków stanu uprzywilejowanego...

Któż ośmieliłby się powiedzieć, że stan trzeci nie posiada wszystkiego, co potrzebne jest do tego, by tworzyć naród? Jest on mocarzem, którego jedno ramię jest jeszcze skrepowane.”

/Emanuel Sieyes, Co to jest stan trzeci?/

Zadanie 18. (0-1)

Podaj nazwę państwa, w którym powstał cytowany tekst oraz wydarzenia, które spowodowało poprawę położenia opisywanego stanu.

.....
.....

Zadanie 19. (0-1)

Czym autor tekstu źródłowego uzasadnił prawo stanu trzeciego do współrządzenia państwem?

.....
.....

Materiał do zadania 20.

„ W takim państwie jak pruskie jest rzeczą konieczną, aby władca sprawował rządy osobiście, ponieważ o ile rozumny będzie dbał o interes publiczny, który jest jego interesem, podczas kiedy minister ma zawsze na oku sprawy dotyczące jego własnych interesów (...) jest rzeczą konieczną, aby władca osobiście wykonywał rządy w sprawach wewnętrznych państwa, o wiele jeszcze bardziej jest niezbędne, aby kierował osobiście polityką, zawierał alianse, które uważa za odpowiednie, aby sam kształtował swe zamiary i zaznaczał swój udział w okolicznościach delikatnych i wrażliwych.

Finanse, rządy wewnętrzne, polityka i sprawy wojskowe są tak ściśle ze sobą związane, że nie w sposób zajmować się jedną z tych dziedzin obchodząc się bez innych. (...)

Lenistwo, żądza użycia i głupota, oto przyczyny przeszkadzające władcom w pełnieniu ich szlachetnego urzędu, jakim jest uszczęśliwianie ich ludów. (...) Zaniedbywanie obowiązków względem poddanych staje się wprost czymś zbrodniczym. Władca nie po to został wyniesiony do swej wysokiej godności, nie po to powierzono mu władzę najwyższą, by żył w zniewieściałości, tuczył się krwią swego ludu i zażywał szczęścia, podczas gdy wszyscy cierpią niedostatek. Panujący jest pierwszym sługą państwa; jest dobrze opłacony za to, by podtrzymywać godność swego stanowiska, żąda się jednak od niego, aby pracował skutecznie dla dobra państwa i przynajmniej zasadniczym sprawom poświęcał uwagę. (...)

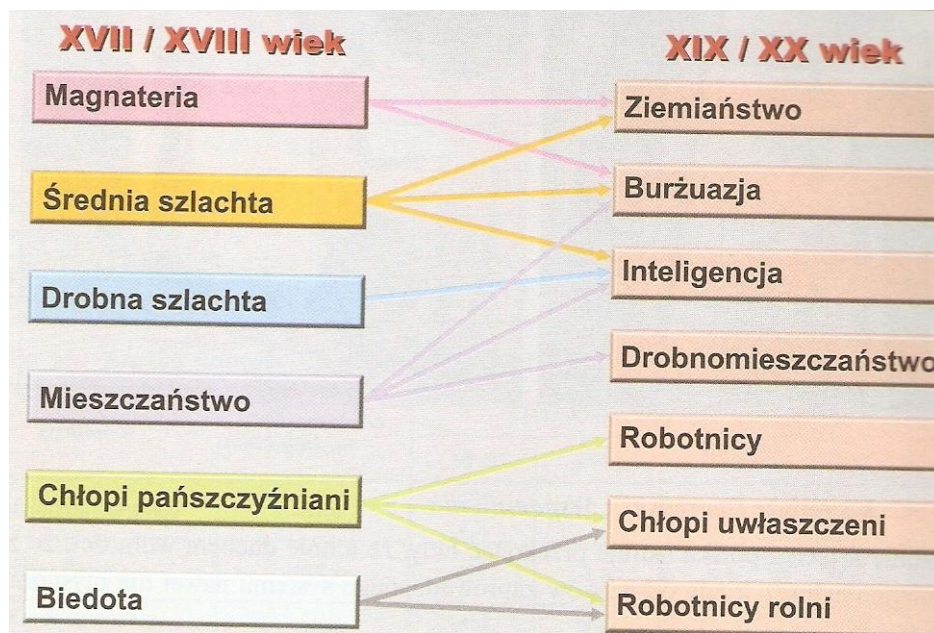
/ T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych, czasy nowożytne 2*, Toruń 2004, s.41./

Zadanie 20. (0-1)

Podaj nazwę formy rządów opisanej w powyższym tekście.

.....
.....

Materiał źródłowy do zadania 21.

/ T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych, czasy nowożytne 2*, Toruń 2004, s.118./

Zadanie 21. (0-2)

Wyjaśnij, co się stało z magnaterią i szlachtą w ciągu trzech stuleci i podaj min. 2 przyczyny przemian.

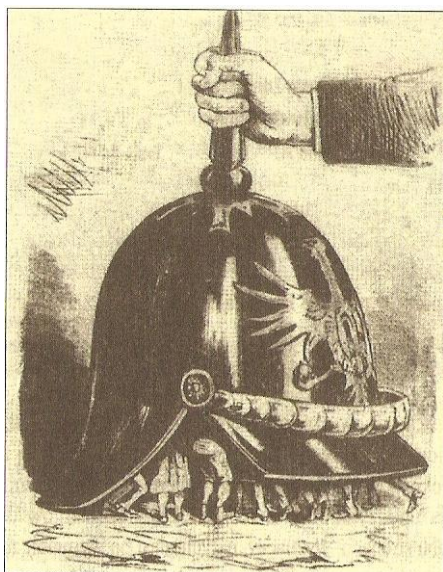
.....

.....

.....

.....

Materiał źródłowy do zadania 22.

/ T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych, czasy nowożytne 2*, Toruń 2004, s. 26./

Zadanie 22. (0-1)

Do powstania którego z europejskich państw nawiązuje powyższa karykatura? Uzasadnij odpowiedź.

.....
.....
.....

Materiały źródłowe do zadania 23.

Odezwa Wielkiego Księcia Mikołaja Mikołajewicza z 14 sierpnia 1914

„Polacy! Wybiła godzina, w której przekazane Wam marzenie ojców i dziadów Waszych ziścić się może. Przed półtora wiekiem żywe ciało Polski rozszarpano na kawały, ale dusza jej nie umarła. Żyła ona nadzieją, że nadejdzie godzina zmartwychwstania dla Narodu Polskiego i dla pojednania się braterskiego z Wielką Rosją. Wojsko rosyjskie niesie Wam błogą wieść owego pojednania. Niechaj się zatrą granice rozcinające na części Naród Polski. Niech Naród Polski połączy się w jedno ciało pod berłem Cesarza Rosyjskiego. Pod berłem tym odrodzi się Polska swobodna w swojej wierze, języku i samorządzie. Jednego tylko Rosja spodziewa się po Was: takiego samego poszanowania praw ludów, z którymi związały Was dzieje. Z sercem otwartym, z ręką po bratersku wyciągniętą, kroczy na Wasze spotkanie Wielka Rosja. Wierzy ona, że nie zardzewiał miecz, który poraził wroga pod Grunwaldem. Od brzegów Oceanu Spokojnego do Mórz Północnych ciągną hufce rosyjskie. Zorza nowego życia dla Was wschodzi. Niech zajaśnieje na tej jutrzni znamię Krzyża, godło męki i zmartwychwstania ludów.”

/ źr. Teksty źródłowe do nauki historii w szkole. Nr 48, oprac. T. Cieślak, Warszawa 1960, s. 7-8./

Odezwa rosyjskiego Rządu Tymczasowego do Polaków – 29 marca 1917

„ Bracia Polacy! I dla Was wybiła godzina wielkiego rozstrzygnięcia. Wolna Rosja wzywa Was do swych szeregów do walki o wolność narodu. Naród rosyjski, który zrzucił jarzmo przyznaje i braterskiemu narodowi polskiemu pełne prawo stanowienia o swym losie z własnej woli. Wierny umowom ze sprzymierzonymi, wierny całemu planowi walki przeciw zaczepnemu germanizmowi, Rząd Tymczasowy współdziała w tworzeniu niepodległego państwa polskiego, złożonego z tych wszystkich obszarów, których ludność jest w większości polska, w zamian za rękojmię pokoju w przyszłej przebudowanej Europie. Połączone z Rosją za pomocą wolnej unii militarnej państwo polskie tworzyć będzie mocny wał przeciw naciskowi mocarstw centralnych na narody słowiańskie. [...] Rosyjskie zgromadzenie konstytucyjne będzie miało na celu ostateczne zmiany terytorialne państwa rosyjskiego, które będą niezbędne do utworzenia Polski wolnej we wszystkich dotychczas rozdzielonych jeszcze częściach.”

/ T. Maresz, K. Juszczak, Historia w tekstach źródłowych. Tom 3, Rzeszów 1996, s. 53./

Zadanie 23. (0-1)

Na podstawie tekstów źródłowych wykaż zmianę stanowiska władz rosyjskich wobec sprawy polskiej podczas I wojny światowej.

.....
.....
.....
.....

Materiał źródłowy do zadania 24.

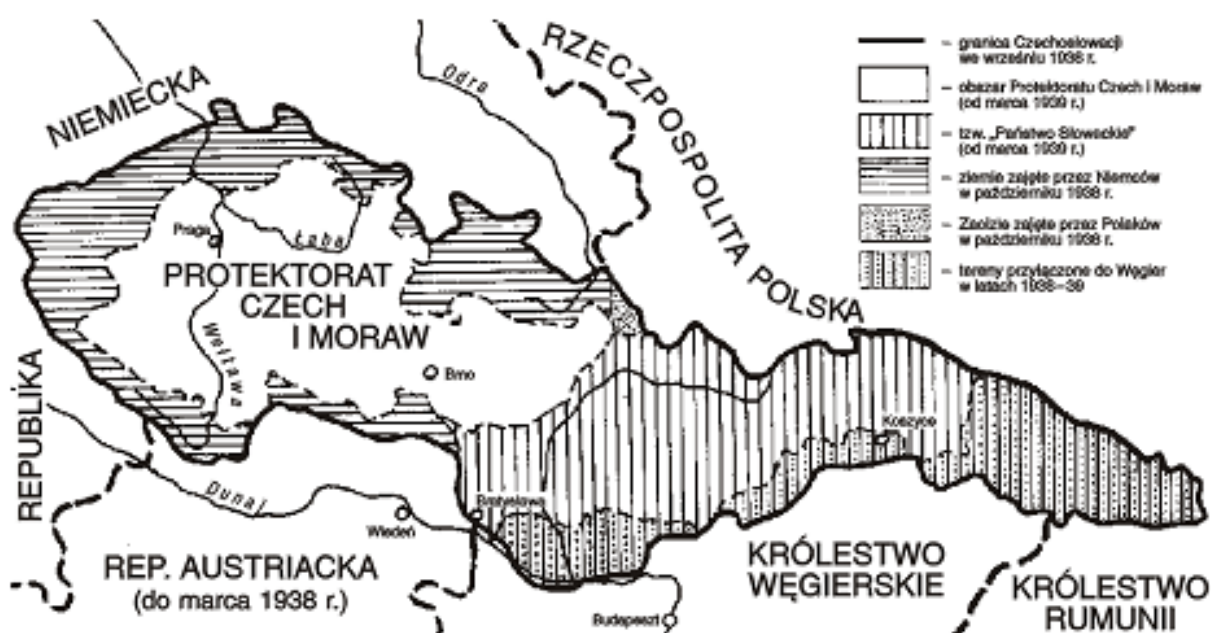

Zadanie 24. (0-2)

Rozpoznaj państwo, które reprezentuje powyższe godło, podaj jego nazwę oraz panujący reżim polityczny oraz uzasadnij jego symbolikę.

.....
.....
.....
.....

Materiał źródłowy do zadania 25.

/źr. www.bryk.pl/

Zadanie 25. (0-1)

Na podstawie poniższej mapy nazwij wydarzenie, na mocy którego nastąpiła zmiana granic Czechosłowacji jesienią 1938 r.

.....
.....

Materiał do zadania 26.

„Klęska Warszawy stanowiła jednak w ostatecznym rozrachunku także klęskę Stalina. Stalin swoją taktyką osiągnął oczywiście to, że inteligencja polska, która w głównej mierze walczyła w szeregach AK, bądź poległa w walkach, bądź też wpadła do niewoli. Jednak poza tym z góry przewidzianym sukcesem rezultat powstania warszawskiego jest dla bolszewizmu zdecydowanie negatywny. Przeważająca część narodu polskiego była od dawna nastawiona antybolszewicko. Z jednej strony bowiem dostatecznie poznała reżim bolszewicki, z drugiej zaś wśród Polaków od zawsze panowała nienawiść do wszystkiego, co rosyjskie. Szerokie kręgi ludności polskiej były jednak gotowe przejść do porządku dziennego nad tymi animozjami i zaakceptować ze względów taktycznych sojusz z bolszewizmem. [...] Również ta koncepcja okazała się teraz całkowicie fałszywa, jest bowiem faktem, że Stalin nie tylko nie przyszedł z pomocą, ale praktycznie stał z bronią u nogi, również w ostatnich dniach powstania, gdy powstańcy AK podjęli jeszcze raz rozpaczliwy atak. Polacy przekonali się niezbitnie, że gra na rosyjską kartę może im w efekcie przynieść jedynie niepowodzenie, a nie oczekiwane odbudowanie ich dawnego państwa.”

/L. Fischer, gubernator dystryktu warszawskiego, sprawozdanie z października 1944r. w: *Wiek XX w źródłach*,
oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1998, s. 278-279./

Zadanie 26. (0-1)

Oceń, czy z polskiej perspektywy, stanowisko hitlerowskiego gubernatora Warszawy, dotyczące nastawienia Polaków do Stalina było prawdziwe czy nie? Odpowiedź uzasadnij, wykorzystując min. 1 argument.

.....
.....
.....

Materiał do zadania 27.

„ [...]

Na drzwiach ponieśli go Świętojańską

Naprzeciw glinom, naprzeciw tankom

Chłopce stoczniowcy omścijcie druha

Janek Wiśniewski padł

[...]

Krwawy Kociołek, to kat Trójmiasta

Przez niego giną starcy, niewiasty

Poczekaj draniu, my cię dostaniem

Janek Wiśniewski padł”

[/http://www.kaczmarek.art.pl/tworczosc/wiersze/](http://www.kaczmarek.art.pl/tworczosc/wiersze/)

Zadanie 27. (0-1)

Do którego z tzw. „polskich miesięcy” nawiązuje tekst Ballady o Janku Wiśniewskim?

.....
.....

Materiał źródłowy do zadania 28.

/I. Wywiat, *Zdaj maturę. Historia. Zakres podstawowy i rozszerzony*, Warszawa 2004, s.179./

Zadanie 28. (0-1)

Jakie wydarzenie komentuje powyższa karykatura? Podaj datę roczną tego wydarzenia.

.....
.....

Materiał do zadania 29.

Zadanie 29. (0-1)

Jakie wydarzenie ilustruje powyższa fotografia? Podaj nazwę wydarzenia, jego datę roczną oraz bezpośredni skutek.

.....
.....

Zadanie 30. (0-12)

Zadanie zawiera pięć tematów. Wybierz jeden z nich do opracowania.

1. Porównaj zjawisko niewolnictwa w Rzymie z jego wcześniejszymi formami na Bliskim Wschodzie i w Grecji. Wykorzystaj materiały źródłowe.
2. Oceń walkę Cesarstwa z Papiestwem w kontekście jej następstw dla średniowiecznej Europy.
3. Scharakteryzuj kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Europy w XV-XVI w.
4. Wykaż międzynarodowe aspekty polskich powstań narodowych w XVIII-XIX w.
5. Oceń dorobek i dokonania II Rzeczypospolitej uwzględniając kryteria polityczne, społeczne i gospodarcze. Wykorzystaj materiały źródłowe.

Materiały źródłowe do tematu 1.

Źródło A.

/www.focus.pl/

Źródło B.

„Ci ze skazanych na ten nieszczęsny los, którzy wyróżniają się siłą fizyczną , rozbijają żelaznym młotem twardą jak marmur skałę. Stosując przy tym nie umiejętność, lecz samą tylko siłę. Wyrąbują zaś korytarze nie w prostej linii, lecz jak wiodą żyły błyszczącej skały. [...] Pracują tak bez przerwy pod surowym nadzorem i razami strażnika.”

/Źr. Diodor Sycylijski, *Biblioteka historyczna*, tłum. A. Krawczuk w: „Meander” 1953, nr 8./

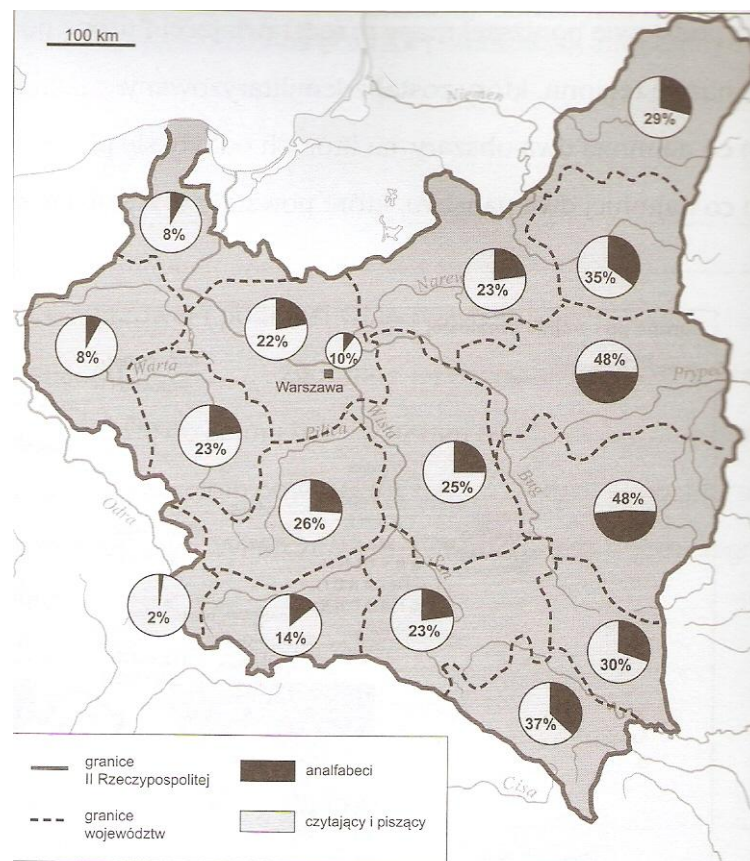
Źródło C.

„ Opowiem o środkach, za pomocą których uprawia się pola. Jedni dzielą te środki na dwie części: na ludzi i na narzędzia służące ludziom, bez których to rzeczy uprawa jest niemożliwa. Drudzy na trzy części: narzędzia przemawiające ludzkim głosem, narzędzia wydające dźwięki nieartykułowane i narzędzia nieme; do pierwszej grupy narzędzi należą niewolnicy, do drugiej woły, do trzeciej wozy.”

/Źr. Warron , O gospodarstwie rolnym w: *Starożytność. Teksty źródłowe. Tematy lekcji do historii w szkole średniej*, oprac. G. Chomicki, S. Sprawski, Kraków 1999, s. 223./

Materiały źródłowe do tematu 5.

Źródło A. Mapa: Odsetek analfabetów w Polsce w wieku powyżej 10 lat, stan na 1931r.

/Źr. Ł. Kusiak, J. Piłat, *Ku współczesności*, Warszawa 2012, s. 47./

Źródło B

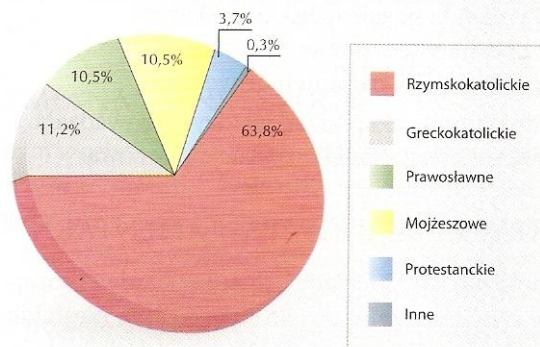
Karykatura sytuacji politycznej w II RP.

/Źr. Ł. Kusiak, J. Piłat, *Ku współczesności*, Warszawa 2012, s. 56./

Źródło C

Struktura wyznaniowa II RP wg spisu z 1921 r.

/Źr. S. Roszak, J. Kłaczek, *Poznać przeszłość. Wiek XX.*, Warszawa 2012, s.95./

